

Liturgia najwyższą formą modlitwy

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- Wskazanie na liturgię jako najważniejszą formę modlitwy.
- Omówienie zadań, jakie wierni mają podczas sprawowania liturgii.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie liturgii jako modlitwy;
- podaje różne formy liturgii;
- tłumaczy, czym jest Liturgia Godzin;
- przedstawia zadania, jakie mają wierni w czasie sprawowania liturgii;
- uzasadnia, dlaczego liturgia jest najważniejszą formą modlitwy.

Pojęcia i postaci

Liturgia, Liturgia Godzin.

Wartości

Liturgia najważniejsza formą modlitwy.

Metody i środki

Tworzenie definicji, miniwykład, film, praca z podręcznikiem, rozmowa kierowana, pytania do filmu (załącznik 1).

Propozycja realizacji

Modlitwa na rozpoczęcie

Pod Twoją obronę.

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: będę wiedział, czym jest liturgia; będę umiał wymienić i wyjaśnić różne formy liturgii; będę wiedział, co daje człowiekowi uczestnictwo w liturgii.

Metoda – tworzenie definicji. Nauczyciel wyjaśnia, że na lekcji będziemy mówić o liturgii. Prosi uczniów, żeby na początku indywidualnie lub w grupach stworzyli definicję pojęcia „liturgia”. Można poprosić o napisanie kilku różnych definicji. Na zakończenie uczniowie odczytują swoje definicje. Można również połączyć grupy i poprosić uczniów, żeby porównali swoje prace i przygotowali wspólną odpowiedź, a potem zaprezentowali ją klasie.

Metoda – miniwykład. Najprawdopodobniej uczniowie w poprzedniej metodzie wskażą, że liturgia to sprawowanie sakramentów. Nauczyciel wyjaśnia, że to pojęcie jest o wiele szersze. W Grecji używano go do opisania dowolnego działania, jakie podejmowano na rzecz ludu. W Kościele w pierwszych wiekach tym terminem określano m.in. głoszenie Ewangelii albo pełnienie czynów miłosierdzia wobec potrzebujących. Obecnie mówimy, że liturgia to zbiór znaków i czynności ustalonych przez Kościół, poprzez które w sposób publiczny okazujemy cześć Bogu. Jest ona także dialogiem pomiędzy Bogiem i człowiekiem. W tym kontekście liturgią nie jest tylko sprawowanie sakramentów. Istnieje wiele innych czynności, takich jak błogosławieństwa, poświęcenia albo np. obrzędy pogrzebowe, które też są liturgią. Katecheta wyjaśnia również, że liturgia to taka forma modlitwy, w czasie której modli się cały Kościół. Zatem nie tylko my żyjący na ziemi jednoczymy się w jej trakcie z Głową Kościoła, czyli Jezusem, i razem z Nim zanosimy nasze prośby do Boga. Dlatego liturgia jest najważniejszą formą modlitwy.

Metoda – film. Nauczyciel wyjaśnia, że najważniejszą liturgią jest Eucharystia. Wyjątkowe znaczenie w życiu wiarą ma również Liturgia Godzin. Uczniowie otrzymują wydrukowane pytania (załącznik 1). Ich zadaniem jest odpowiedzieć na nie na podstawie wiadomości zawartych w filmie *Katechezy [#17] Co to jest liturgia godzin?*

<https://www.youtube.com/watch?v=grW7lwT8nGo> (dostęp: 29.05.2023).

– Czym jest Liturgia Godzin?

Uświęceniem czasu.

– Jakie są dwie zasadnicze części Liturgii Godzin i kiedy się je odmawia?

Jutrznia jest odmawiana rano, a nieszpory są odmawiane wieczorem.

– Co stanowi ważną część Liturgii Godzin?

Psalmy.

– Co to znaczy uświęcać czas?

Podporządkować się Jezusowi.

– Dlaczego modląc się Liturgią Godzin, nie jestem sam?

Bo cały Kościół modli się codziennie tymi samymi tekstami.

– Jak nazywa się księga służąca do modlitwy Liturgią Godzin?

Brewiarz.

Na koniec nauczyciel sprawdza odpowiedzi uczniów. W razie potrzeby wyjaśnia i precyzuje ich pracę. W razie potrzeby można dokładniej wyjaśnić uczniom, czym jest Liturgia Godzin. Należy też zaznaczyć, że modlą się nią duchowni i osoby życia konsekrowanego. Nie znaczy to, że jest zarezerwowana tylko dla nich. Każdy człowiek, także świecki, jest zaproszony do tego, żeby korzystać z tej formy modlitwy.

Metoda – praca z podręcznikiem. Nauczyciel przypomina, że Liturgię Godzin tworzą przede wszystkim psalmy. Są jednak w niej teksty, które nie pochodzą z Pisma Świętego, ale zostały dodane z innych źródeł (np. z pism świętych autorów Kościoła) lub ułożono je dla wzbogacenia tej formy modlitwy. Jednym z nich jest hymn z jutrzni Wielkiego Piątku. Uczniowie samodzielnie lub w grupach wykonują ćwiczenie 1 z podręcznika (punkt: „Praca na lekcji”). Po zakończeniu pracy uczniowie prezentują swoje odpowiedzi.

Metoda – praca z podręcznikiem. Nauczyciel prosi, żeby uczniowie zapoznali się z fragmentem podręcznika mówiącym o tym, kto celebrowa liturgię (punkt: „Treść lekcji”). Następnie prosi uczniów, żeby powiedzieli, jakie funkcje pełnią w czasie liturgii poszczególne osoby. Ważne jest, żeby obok wymienienia funkcji przewodniczącego, lektora, wykonawcy psalmu itp. padła informacja o funkcji zgromadzenia liturgicznego. Nauczyciel powinien podkreślić, że jeżeli np. podczas Mszy Świętej ktoś nie ma szczególnej funkcji, to nie znaczy, że nic tam nie robi. Osobiste zaangażowanie pomaga całej wspólnotie wierzących.

Metoda – rozmowa kierowana. Nauczyciel prosi uczniów, żeby zastanowili się, co im daje uczestnictwo w liturgii i dlaczego warto brać w niej udział. Uczniowie powinni dojść do wniosku, że jest to czas spotkania z Bogiem, dialogu z Nim i łączności z innymi wiernymi. Modlitwa ma raczej charakter osobisty, liturgię zawsze sprawujemy we wspólnocie. W jej trakcie Bóg obdarowuje nas swoimi łaskami, umacnia wiarę, nadzieję i motywuje do podejmowania czynów miłości wobec innych ludzi. Liturgia jest jednym z ważnych fundamentów życia chrześcijańskiego.

Podsumowanie lekcji

Liturgia jest zbiorem ustalonych modlitw i czynności, które są wykonywane publicznie przez wierzących. W jej trakcie wchodzimy w dialog z Bogiem i otwieramy się na Jego łaski, które odnawiają i umacniają w nas życie łaski. Mówiąc o liturgii, najczęściej myślimy o sakramentach. Jednak równie ważna jest Liturgia Godzin, dzięki której uświęcamy naszą codzienność. W czasie liturgii każdy ma własne zadania. Jeżeli nawet nie jestem aktywnie zaangażowany w jej sprawowanie, to pełnię funkcję zgromadzenia wiernych i swoim śpiewem, postawą lub odpowiedziami na wezwania przewodniczącego mogę pomóc innym w przeżywaniu tego spotkania z Bogiem.

Modlitwa na zakończenie

Z podręcznika.

Praca domowa

Z podręcznika.

Korelacja z edukacją szkolną

- Język polski:
Motyw modlitwy w literaturze – opisy modlitwy (np. w *Quo vadis* H. Sienkiewicza).
- Muzyka i plastyka:
Śpiew jako modlitwa wspólnotowa.
- Język obcy nowożytny oraz język mniejszości narodowej lub etnicznej:
Słownictwo religijne: np. liturgia.

Załącznik 1

- Czym jest Liturgia Godzin?
- Jakie są dwie zasadnicze części Liturgii Godzin i kiedy się je odmawia?
- Co stanowi ważną część Liturgii Godzin?
- Co to znaczy uświęcać czas?
- Dlaczego modląc się Liturgią Godzin, nie jestem sam?
- Jak nazywa się księga służąca do modlitwy Liturgią Godzin?